

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Kandidatarbete i Smyckekonst
HDK-Valand, Göteborgs Universitet
Handledare: Améli Dévé & Jenny Jansson
Rapporhandledare: Sarah Schmidt
Opponent: Märta Mattson
VT 2025

*FANNY
STORM*

Att bära döden

Tack

Jag vill rikta ett varmt tack till de personer och verksamheter som stöttat mig under mitt examensarbete.

Tack till Begravningskansliet i Göteborg, till Ulf Johansson som fick utstå mina hektiska samtal som möttes med värme och vägledning.

Tack till Kyrkogårdsmästaren Cecilia Andersson Lambro för vårt oväntade och givande samtal om blommor och döden.

Tack till Kapellmästaren (anonym) som generöst donerade alttarblommor till mitt projekt.

Tack till killarna på *Cederträ i Väst* i Kungsbacka för material.

Tack till Naturhistoriska Museet i Göteborg för donation av skelett och ett särskilt tack till Carola Högström för inspirerande rundvandring i magasinet.

Tack till Estrid Ericsons Stiftelse och Nordbergska Stiftelsen.

Tack Kacper Adam, Frej Grönkvist Wichmann, samt Joachim Harrysson för stöd i verkstan.

Tack till Sarah Schmidt för stöd i skrivandet.

Tack till Carolina Claesson för din hjälp i verkstan, och tack till Améli Dévé och Jenny Jansson för er handledning och kreativa lösningar.

Tack Carl Molander för din expertis i konstruktionen av podiet.

Tack till Märta Mattson för inspirerande samtal och frågor.

Tack till Samuel Engqvist för din fotografering av mitt arbete.

Tack till mina klasskamrater som peppat mig.

Tack till Björg och Egil Kildebo för att jag fick ta en kvist från eran grav, den lever nu vidare i en ny form i mitt projekt.

Tack till Werna och Gunnar Blomgren för inspirationen från er gravsten, där den fridfulla duvan nu i egen tolkning vakar över mitt arbete.

Slutligen ett tack till min älskade Johan Kildebo.

Utan din kärlek och ditt stöd hade detta projekt aldrig blivit av.

Innehållsförteckning

Tack	1
Inledning	3
Bakgrund, Syfte, Frågeställning	5
Förklarande ord	6
Genomförande och metod	7
Process – Blommor	8–11
Process – Skelett	12–16
Process – Sorgesmycke i cederträ	17–19
Process – Fåglar	20–21
Duva och buxbom	22–26
Rovfågel	27–29
Process – Kvistar	30
Resultat	31–35
Reflektion	36
Källförteckning	37–38
Bildkällor	39
Donationsdokument	40

Inledning

Jag stod ensam i det avskilda rummet. Ljuset var dämpat och en påtaglig tystnad skilde sig från resten av museet. Jag hade inte planerat att dröja kvar i denna avdelning, bara en snabb avstickare innan jag fortsatte vidare. Men något stoppade mig. Framför mig stod den yttre kistan tillhörande prinsen och greven av Thebe, Pa-seba-khai-en-ipet (Brooklyn Museum, 2025). En rikt dekorerad sarkofag, (se bild 1) täckt av symboler och målningar utförda med finesse och vördnad för den avlidne, något jag aldrig bevittnat i svenska gravtraditioner. *The Funerary Gallery*, en avdelning i museet som ägnas åt sarkofager, figuriner och föremål som forntida egyptier ansåg värdefulla att ta med sig till livet efter detta.

I min konstnärliga praktik har jag länge dragits till teman som kretsat kring döden. Det har varit en intuitiv fascination snarare än ett medvetet val. Mötet med sarkofagen på Brooklyn Museum förändrade mitt sätt att se detta tema. En insikt om hur döden inte alltid är ett definitivt slut, utan i vissa kulturer snarare en övergång och en fortsättning.

Bild 1. Yttre kista av kungliga prinsen, greven av Thebe, Pa-seba-khai-en-ipet, ca. 1075–945 f.Kr.
[Fotografi] Fanny Storm, New York, 2024.

Bakgrund

Jag har haft en tydlig förutfattad ram för döden, utan att se det i en större utsträckning. Det har visat sig genom dystra verk med död och mörker som tema, som även kommenterats av mina klasskamrater på min nuvarande utbildning. En klasskamrat uttryckte ”Jobbar du med något kopplat till döden? Såklart!” (Louise Appelqvist, personlig kommunikation, våren 2025). Jag började se temat i ett nytt ljus. Hur stegen efter döden och människans inblandning i begravningstraditioner var ny mark för mig. Denna insikt blev en drivkraft i mitt konstnärliga arbete.

Syfte

Mitt syfte är att förstå min relation till döden genom att skapa. Att låta symboliskt laddade material bli bärbara minnen, en ärofylld begravning av materialen och min personliga tolkning. Genom att närma mig begravningskonst genom smyckets form, låta mina känslor och min tolkning möta olika traditioner och tider. Likt en skata som lockas av det som skimrar, dras jag till material som bär betydelser: blommor som medverkat vid avsked, skelett som vittnar om liv, cederträ som doftar av historia. Det som först kändes mörkt och dystert har blivit något vördnadsfullt och stillsamt vackert. En ny blick på döden väckte min nyfikenhet och blev startpunkten för detta arbete.

Frågeställningar

Hur kan jag använda smyckekonst för att tolka och förmedla begravningskonstens symbolik, med inspiration från särskilda platser och tider?

Hur kan jag genom materialval, skulptur och gjutning förmedla det personliga i relation till döden?

Förklarande ord

The Beautiful Burial in Roman Egypt (2005) beskriver Riggs begreppen *Begravningskonst* och *Hybridkonst*, två ord som väglett mig.

Begravningskonst, enligt Riggs, handlar inte bara om att förbereda kroppen för döden, utan om att skapa något vackert, vördnadsfullt.

A beautiful or good burial would glorify the deceased in this life and the next (ibid, 2005, s. 2).

Sarkofager dekorerades med omsorg och estetisk precision.

Hybridkonst beskriver Riggs som ett resultat av kulturella möten, där egyptiska begravningstraditioner influerades av grekiska och romerska uttryck. En konstform mellan olika visuella språk, som bildar något nytt (ibid, 2005, s.5).

Jag ser mitt arbete i relation till dessa begrepp. Min tolkning av begravningskonst växer fram ur en personlig tolkning, men bär samtidigt spår av äldre traditioner och symbolik. Genom att smälta samman historiska uttryck med mitt samtida formspråk uppstår något som liknar det Riggs kallar hybridkonst, ett eget möte mellan dåtid, nutid och mitt inre känslolandskap.

Genomförande och metod

Som research inför detta projekt har jag sökt mig efter inspiration och tagit mig an det som drivit in mig. Ett sökande efter laddade material som bär energi, så som blommor, skelett, cederträ, silver och brons. Material som är starkt förknippade med döden i olika kulturella sammanhang där jag kunnat utforska hur dessa kunnat transformeras genom smyckekonstens tekniker.

Altarblommor som använts vid avsked, får genom metallgjutning ett förlängt liv.

Skelett, ett direkt fysiskt spår av det levande. De bär en påtaglig närhet till döden och blivit en del av mitt gestaltande projekt. Cederträ med inspiration från egyptiska sarkofager, fungerar som en förbindelse mellan nutid och historiska begravningsritualer.

Metallerna, silver och brons, bär på både tyngd och ljus. Silvret skimrar och associeras till egyptisk tro till månen och renhet (The Met Museum, 2025), medan bronzen, jordnära och fast, påminner om gravmonument.

I detta projekt har materialens egen berättelse varit lika viktig som de tekniska bearbetningarna. Genom processer som gjutning, skanning, fräsning, formgivning och ytbehandling materialen transformeras, en spegling av hur människan bearbetar och bevarar minnet av de döda.

I följande kapitel kommer genomförandet av projektet att delas in utifrån de enskilda materialen och deras respektive gestaltningsprocesser:

Blommor, skelett, cederträ, fåglar – rovfågel och duva, samt kvistar.

Varje del belyser hur materialet valts, bearbetats och gett form åt helheten.

Bild 2. Östra Kyrkogården, Kapell. Bild på Altarblommor.
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Process Blommor

Materialen i mitt projekt har levt ett liv innan de dog och slutligen hamnade i mina händer. Jag ringde flera samtal till olika kyrkogårdar i Göteborg för att få tag på blommor som använts vid en begravning. Det var viktigt för mig att använda symboliskt laddade blommor för detta projekt. Som bar en energi. Mitt första besök till Östra kyrkogården var en mulen dag i januari. Google-sökningar av denna plats visar vackra sommarbilder där träd och planterade blommor står i blom. Min upplevelse var en plats med träd utan löv, våta gräsmattor efter nattens regn och gravstenar som går i brunt, svart och grått. Alla trädens stammar gick i ton med gravstenarnas kulörer, allt bar samma nyans. Ljud av kråkor som kraxade. De flög mellan gravarna och vakar över denna plats. Jag föreställer mig att fåglarna tillhör själar som en gång begravdes här, och att de nu flyger vidare i ett nytt liv. Sjalarna flyger upp mot himlen (Cemetery Art, 2025).

Det stod soptunnor bredvid gravarna, med rester från växter som tjänat sin tid vid någons älskades gravplats, från soptunnan plockade jag upp en gammal bukett. När jag lyfte min blick igen möttes jag av ett par nyfikna ögon. Jag gick fram och förklarade mig, att det var för samlade material till ett konstprojekt. Vi inledde ett samtal. Hon presenterade sig som Cecilia, en kyrkogårdsmästare. Vi delade tankar och visioner om döden och begravningar, hon beskrev sin arbetsplats som en trädgård, en plats att värna om platsens växtlighet. Hon har en distans till det hela och ser inte platsen som fylld med döda människor (Lambro, 2025). Under denna del av projektet, när jag sökte mig efter inspiration och material, läste jag samtidigt en skönlitterär bok *Färskt vatten till blommorna* (Perrin, 2023). Cecilias inställning liknar karaktären Violette, den kyrkogårdsmästare som skrivs om i boken. Cecilia och karaktären Violette ser på kyrkogården på liknande sätt. Det är snarare en fridfull plats för grönska och liv. *Att underhålla kyrkogården är att ta hand om de döda som vilar här. Att visa dem respekt. Och om de inte fick det under sin livstid, får de åtminstone i döden.* (ibid, s. 20).

Jag återvände till denna plats några dagar senare för att hämta altarblommor. I Östra Kyrkogårdens kapell står två buketter på altaret, vilka med jämna mellanrum byts ut när de börjar vissna (se bild 2). En sådan vissna bukett fick följa med mig, blommor som medverkat vid flertalet avsked. I min hand fick de transformeras genom en egen tolkning av en ”eldceremoni”, en motsvarighet till processen vid gjutning.

Bild 3. Processbild av lyckade och misslyckade gjutningar
[Fotografi] Fanny Storm 2025.

På järnåldern var grundelementen återkommande symboler i begravningsammanhang, exempelvis användes eld i olika ceremonier. Både som uttryck och som en kraft för transformation (Kraft och Ångeby, 2013, s. 20). Blommorna fick därmed delta i en gjutningsprocess där deras ursprungliga form omslötts av gips, upphettades och brändes, för att till slut lämna en ihålig form av vad de en gång var. Smält metall, flytande och eldlik, sipprade sedan genom det heta gipset för att skapa en ny existens, en metallblomma med vassa kanter och ett hårt yttre (se bild 3).

Lilla livsblomster. Ewig är din doft fast mänskligheten plockade dig för tidigt (Perrin, 2023, s. 98). Perrins ljuva ord kopplades till min process. Blombladens tunna skikt, ömtåliga och känsliga för beröring. Dess uppbyggnad med vackra ådror var en faktor jag ville åt i mitt projekt, något som krävde många försök i gjutningsprocessen. Det var som om blommorna talade till mig med sin känslighet. Efter många försök var det några tappra blad som orkade med transformationen (se bild 4–5). Som delade min envishet om förändring. Dessa sköra blad har genomfört en resa till metall, en resa till ett sorts efterliv.

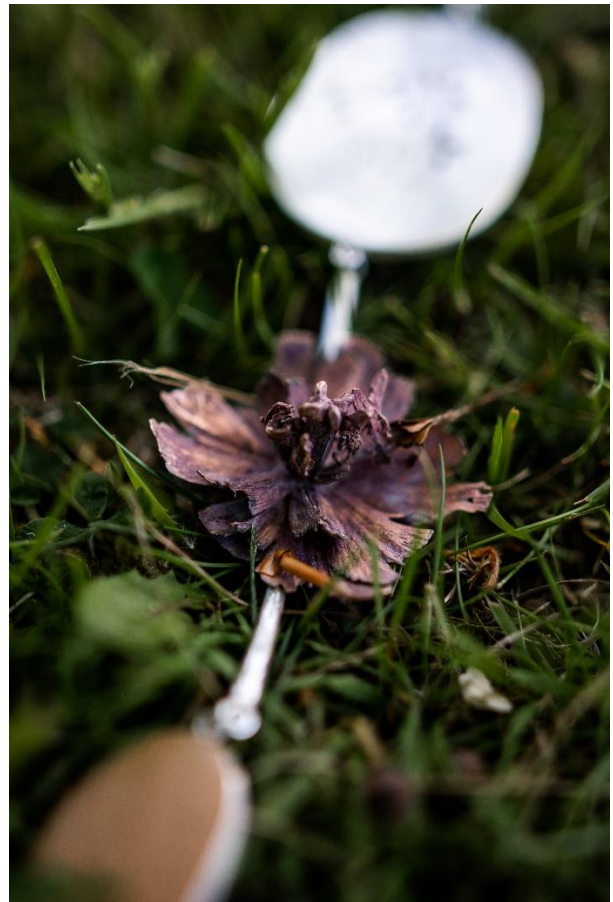

Bild 4–5. Resultat av gjutna altarblommor
[Fotografi] Samuel Engqvist, 2025.

Process Skelett

Bild 6. Samlingsbild av donerade skelett från Naturhistoriska Museet
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Sedan jag kom hit har jag sett flera gravplatser på obestämd tid plockas ner och rengöras varpå de avlidnas benrester placerats i ossuariet. Och ingen har sagt något. För de döda har betraktats som hittegods som ingen gjort anspråk på. Det är alltid så där med döden. Ju äldre den är, desto mindre grepp har den om det levande. Tiden slipar av livet. Tiden slipar av döden (Perrin 2023, s. 19).

Skelettdelarna i mitt projekt tillhörde liv som levt fritt i svensk natur, anonyma individer som slutligen avled och förmultnade (se bild 6). Efter samtal med Naturhistoriska museet i Göteborg fick jag träffa biolog Carola Högström för att få en titt i deras magasin med skelettsamlingar. Efter mitt första steg in i magasinet och möttes av något jag inte först kunde sätta ord på. Men minnet av min morbrors garage efter en jaktresa gjorde sig plötsligt påmint. Minnen från hans garage påminde om lukten i magasinet. En lukt av död. Inte obehaglig men absolut närvarande.

Pallasmaa beskriver liknande, hur lukter stannar kvar i våra sinnen trots alla år som gått förbi. *The nose makes the eyes remember* (2024, s. 46). Samlingen av skallar, skelett och ben i olika nyanser skapade en märklig extas, en påminnelse om liv, fast ändå inte. I magasinet fanns det en mindre samling plastpåsar med gamla skelett, funna i svensk natur, som nu donerades till mitt arbete (se bilaga 1, sida 40). Dessa ben var i ofullständigt skick och har därmed inte tillhört museets ordinarie samling, utan har samlats in under flera år. Benen som donerats har jag nu full förfoganderätt över.

Hantering av materialet blev mer utmanande än väntat. Sågningen frigjorde en stank som fastnade i huden och sinnet, långt bortom doften i magasinet. Resultatet blev små skivor där benets ihåliga insida blottades (se bild 7). Vita, ojämna ringar som vittnade om potential.

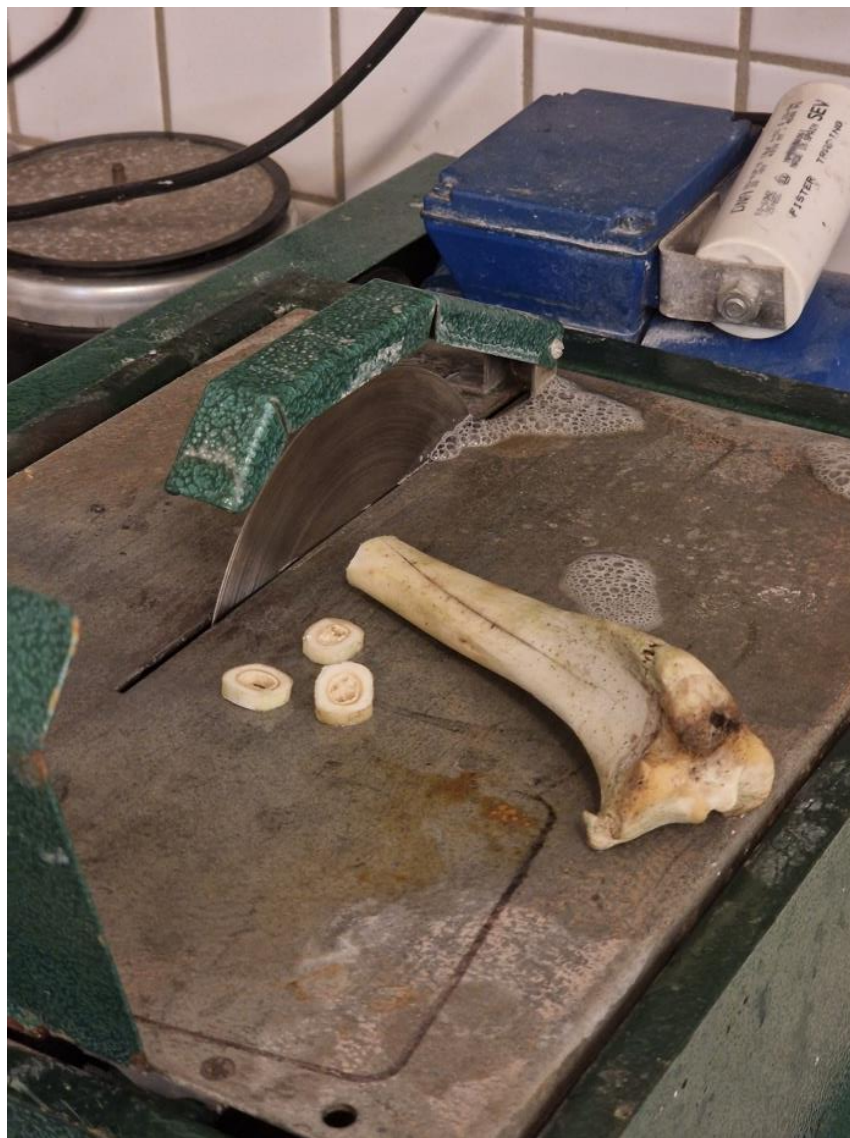

Bild 7. Processbild av sågning i ben
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Inom samisk tradition används hela djuret, skinn, kött, ben och horn, i respekt och nödvändighet (Nygård, 2003). Tankar till andra konstnärer som arbetar med etikladdade material är Afke Golsteijn och Floris Bakker. Två konstnärer som arbetar med uppstoppade djur i kombination med nya material. Golsteijn beskriver hennes tillvägagångssätt med kombinerande material som en berättelse, likt en saga (se bild 8).

Hur material tillsammans kan förmedla känslor och låta betraktaren avsluta berättelsen från sin kontext (Galerie Door 2025). Med dessa nya vinklar slog tanken mig: om jag kombinerar benen med ett annat material, kanske det sker något nytt, som väcker intresse snarare än avsmak? Bearbetning av benen fortsatte, där fett kokades bort och väteperoxid hjälpte till att bleka benen.

Till slut framträdde en vit, sidenlen yta som jag sammanförde med silvergjutna altarblommor (se bild 9). Ett försök till att kombinera fram en saga mellan material.

Bild 8. Idiots (Afke Golsteijn & Floris Bakker),
The Bunny Collection, 2012–2013. Halsband.
[Fotografi] Afke Golsteijn.

Bild 9. Processbild, möte mellan gjutna altarblommor och ben
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Ett vackert möte uppstod. Två helt olika världar som möttes och dansade tillsammans. Jag inspirerades av František Rint, som i *Sedlec Ossuary* skapade konst av anonyma människoskelett (Sedlec Ossuary, 2025). Likt Rint såg jag ett ansvar i att ge de bortglömda skeletten en ny värdighet. Det ben jag till slut valde i min gestaltning var ett astragalusben, språngbenet från ett däggdjur (Carola Högström, personlig kommunikation, våren 2025). En förälskelse uppstod för dess organiska form, likt ett blomblad. Silverplåtar sågades efter benets linjer, med öppna blomliknande klor för att omfamna det tillsammans med små silverblommor som löddes ovanpå (se bild 10). Baksidan pryds av utsågade blommor, där benets vita yta lyser igenom som ett tyst minne.

Genom detta arbete fick benen genomgå en transformation, från anonym rest till skimrande vitt ljus. I samtalet med kyrkogårdsmästaren Cecilia beskrev hon just ljusen på kyrkogården som sorgens tydligaste symbol (Lambro, 2025), som nu återspeglas i denna del av verket (se bild 10–11). Benen lyser i min gestaltning, likt ett tänt ljus vid en älskades grav.

Bild 10. Resultat av ben
[Fotografi] Samuel Engqvist, 2025.

Bild 11. Resultat av ben i smycke
[Fotografi] Samuel Engqvist, 2025.

Process Sorgesmycke i cederträ

Cederträet har vuxit i Kanadas skogar innan det höggs ner och inte längre fick möjlighet att sträcka sig mot solen, med fraktade plankor till Sverige kunde jag ta mig an två spillbitar (se bild 12). Ett material som åldras vackert i silvergrå toner och som i tusentals år använts i uppbyggnad av sarkofager för att skydda en avliden (Brooklyn Museum, 2025).

I det forntida Egypten målades sarkofager ofta i starka mineralpigment. Valda kulörer visade status, förnyelse och gudomlighet (Getty, 2020). Men i stället för att färgsätta träet valde jag en annan väg. Låta träets vackra yta vara den centrala delen, enbart färgsatt med naturligt bivax som skyddade träet med ett lätt skimmer.

Jag kombinerade cederträet med silver, en kulör som förknippats med månen och rituell renhet (Met Museum, 2025). Silvret formar en sarg runt träets ovala form (se bild 13), en medveten hyllning till viktorianska sorgesmycken (Graison's Fine Jewellery, 2025).

Bild 12. Hämta material av *Cederträ i väst*
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Till en början skapades en sarg runt den ovala träformen utan en baksida, för att låta årsringarna synas från bägge sidor. Dessvärre blev detta en ohållbar lösning. I stället valde jag att göra en klassisk silversarg mot en botten, och på så sätt kunna rista in och såga in mönster på baksidan för att förstärka min vision för begravningskonst (se bild 14).

Inristade former, likt de namn och symboler som långsamt nöts bort på gamla gravstenar. Den ovala formen av sorgesmycken fann jag vacker i sin enkelhet, en poetisk tolkning av evigheten. Skönlitterära beskrivningar av sorgesmycken tog mig med storm.

'..the ring or locket acting as a kind of transitional object whose bodily proximity to the mourner made up for the irretrievable absence of the deceased' (Goggin & Tobin 2013, s. 30).

Tagen av hur sorg kan översättas i ett materiellt objekt och makten i smyckekonst som möjliggör detta. Silversargen omfamnade cederträdet naturliga doft, samt de utsågade blommorna gav baksidan av smycket en fortsättning av en berättelse (se bild 15–17).

Sargens nyans lyste likt månen, i kombination av blomdetaljer.

Bild 13–14. Processbild, sorgesmycke
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Bild 15–17. Resultat sorgesmycken i cederträ
[Fotografi] Samuel Engqvist, 2025.

Process Fåglar

Fåglarna i min gestaltning, en rovfågel och en duva, bär olika energier.

I Sverige ses duvan ingraverad på gravstenar eller som fysisk dekoration ovanpå gravar (se bild 19). Duvan i bilden är fotograferad från Werna och Gunnar Blomgrens grav. En stillsam duva som från en början var vit men med tidens närvaro förändrats. En väktare och budbärare mellan världar (Svenska kyrkan, 2025).

Rovfågeln med sina utsträckta vingar kontrasterar mot duvans vila. På de svenska kyrkogårdar jag sett vakar fåglar i olika skepnader, deras närvaro väcker reflektioner kring fåglarnas roll som symboler mellan liv och död. Begreppet *totem* beskriver Freud som en symbolisk gestalt, ofta i form av ett djur. Harmlöst eller farligt, som representerar en klan och fungerar som dess skyddsande (Freud, 1955, s. 2). En skyddsande att förknippas med, leva med i hjärtat och utgå ifrån. Människan har sedan urminnes tider haft ett djupt band till djur, de har setts som andliga vägledare, en känsla av att spegla sig i djur, som om människan själv var en del av dess väsen (Morris, 2000, s. 21). Även i populärkulturen speglas denna idé. I filmen *Björnbröder* tilldelas varje klanmedlem ett totem (2003).

Rovfågeln i min gestaltning bär dessa betydelser, vägledare, beskyddare, ledsagare mellan världar. Inom egyptisk mytologi vakar Horus, son till Osiris och Isis, över de döda i form av en man med falkhuvud (se bild 18). Hans öga, *Wedjat*, symboliserar skydd, helande och transformation (Riggs, 2005, s. 27–28). Rovfågeln knyter därmed an till flera traditioner om resor mellan liv och död, styrka och andlig vägledning.

Genom min egen blick och mina händer ville jag skapa en personlig tolkning av dessa fåglar. Uppnå en form av hybridkonst mellan dessa intryck av fåglarna som inspirerat mig. Önskan om att blanda kulturella symboler och gestalta detta i min egen version av begravningskonst.

Bild 18. Närbild av sarkofag med symboler av guden Horus och hans öga *Wedjat*
[Fotografi] Fanny Storm. Brooklyn Museum, New York, 2024.

Bild 19. Vilande duva på gravsten
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Duva och buxbom

Den vilande duvan från Werna och Gunnars grav återskapades med hjälp av lera, där man kunde se mina tummars avtryck. Jag skannade duvan och fräste ut den i cederträ (se bild 20–21), och en förälskelse uppstod i dess lätthet. Spåren av mina fingrar, kvar från dess ursprungliga form i lera, levde kvar på duvans rygg. Träet förde mina tankar till uppbyggnaden av sarkofager, och till den samtida duva som inspirerat mig från en svensk gravsten.

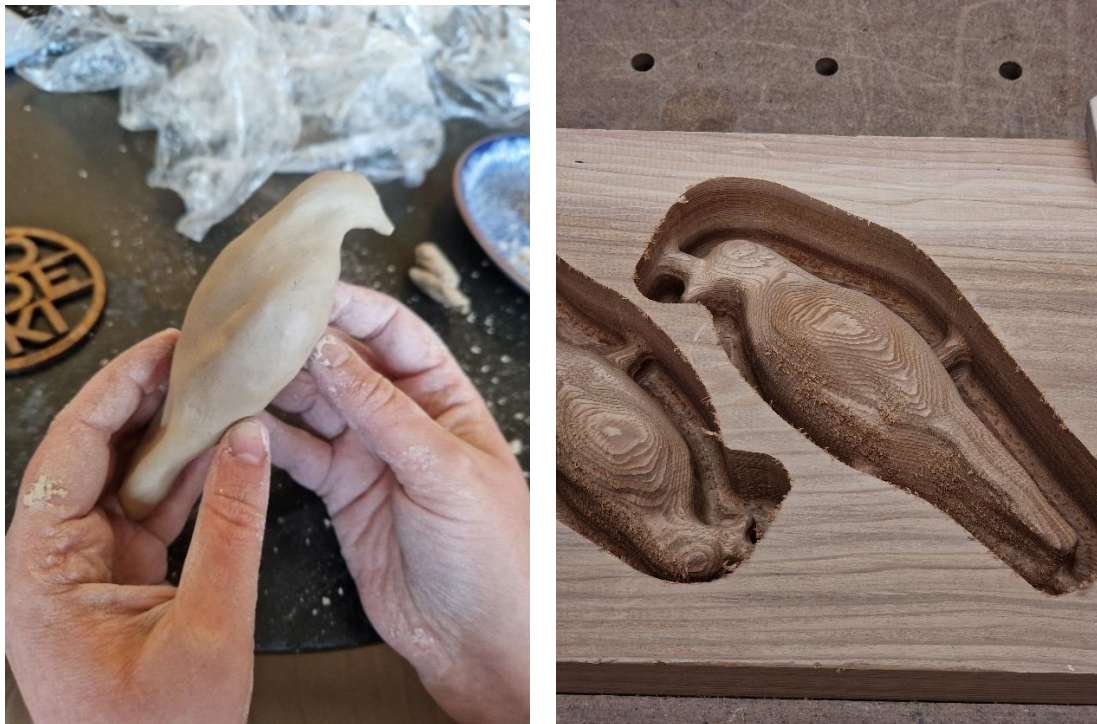

Bild 20–21. Processbild duva
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Golsteijn och Bakkers inställning till blandning av material tillsammans med uppstoppade djur (Galerie Door 2025) ledde mig vidare till idén om att kombinera duvan med andra material. Vid graven där Björg och Egil Kildebo vilar växer en buxbom strax under deras inristade namn (se bild 22). Jag har fått berättat att buxbomen var liten och späd när den planterades, tror det är Björg och Egils närvaro som fått den att växa så frodigt. Med tillstånd har jag fått ta kvistar från busken, ett hopp om ännu ett laddat material att kombinera med träduvan.

Bild 22. Björg och Egils grav
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Buxbomsbladen gjöts i både brons och silver, för att se vilket möte som samspelade bäst. Silvrets skimmer kommunicerade med duvans lätthet (se bild 23). Likt metoden vid sorgesmyckena valde jag att applicera enbart bivax på duvan, för att bibehålla dess naturliga uttryck och doft. I detta möte mellan material fann duvan sin plats. Av de gjutna buxbomsbladen i brons skapades en egen version av en blomma.

Duvan vilar på högra delen av halsbandet och när den placeras gentemot kroppen hamnar den betryggande på bröstet (se bild 24). Den vilar ovanpå två silverkvistar med buxbomsblad i samma metall. Min version av en bronsblomma av buxbomsblad vilar högre upp i halsbandet, vid nacken (se bild 25). Materialen och symbolerna från Werna och Gunnars, samt Björg och Egils gravar bär en närvaro som känns djupt i mig, trots att jag aldrig mött dem.

De är min pojkvän Johans far och morföräldrar. Det var viktigt för mig att låta dessa två objekt, duvan och buxbomen, få dela plats som ett stilla minne av dem. Människor jag aldrig själv mött, men genom berättelser och vilande symboler lever vidare.

Deras närvaro, bevarad i materialen, väver samman generationer och minnen.

Bild 23. Processbild, gjutna kvistar av buxbom
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Bild 24. Resultat av vilande duva
[Fotografi] Samuel Engqvist, 2025.

Bild 25. Resultat av buxbom i brons
[Fotografi] Samuel Engqvist, 2025.

Rovfågel

Rovfågeln formades först i vax, fritt ur min fantasi. Den formades först som en ihålig, lättare rovfågel, men med samma kraft (se bild 26). Jag valde att gjuta den i brons, men resultatet skavde.

Jag applicerade nytt vax direkt på bronsfågeln. Gav den längre stjärt, bredare vingspann, fylligare rygg. Denna nya version skannades, och frästes ut i cederträ i flera storlekar. En förhoppning om cederträets lätta vikt skulle samspela med rovfågeln utformning (se bild 27).

Kombinationen av det handgjorda och det digitala skapade ett nytt möte, ett samtal mellan min hand och fräsmaskinens noggrannhet. Men rovfågelns vingar, sköra i trä, talade om för mig att den ville återvända till metall. Duvan fick vila i lättheten, medan rovfågeln sökte sin tyngd. Jag tog en av de sköra träfågeln, omfamnade den med silikon och skapade en form. Fyllde formen med vax, vilket gav en ny version av fågeln. Två diskreta öglor applicerades på vingarnas insida. Gjutningen skedde i en blandning av finsilver och sterlingsilver.

Efter dess förvandling i den nya gjutningen kunde jag ana likheter med den åldrade duvan från Werna och Gunnars grav. Denna rovfågel fick vackra oxider över ryggen som talade till mig. En längtan i mig ville åt mer av det uttrycket. Därmed fick den genomgå en omgång i ett äldre betbad, fullt med kopparoxider. Ett försök till att låta kopparoxiderna fästa sig ordentligt på fågelns yta. Där fick den vila ett dygn innan eldsflammar brände fast kopparoxiderna. En tolkning av tiden själv. Rovfågeln delade nu ett utseende med den ursprungliga gravduvan (se bild 28). Ett oväntat resultat som kändes som en välsignelse, som om Werna och Gunnar gett sitt samtycke.

Bild 26–27. Processbild rovfågel
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Bild 28. Detaljbild
[Fotografi] Samuel Engqvist, 2025.

Process Kvistar

Under processens gång placerade jag smyckets delar på ett bord framför mig.

De ljusa benen med altarblommor vilande över sig, sorgesmycken i silver och cederträ, fåglar i olika tyngd och blomblad. Allt med laddad energi. När de låg framför mig kändes det inte naturligt hur bitarna skulle sammanfogas. Under en handledning diskuterades vikten av det material som skulle få bära helheten, att valet skulle säga mycket om arbetets karaktär. Med den nya insikten valdes att gjuta fler kvistar från de altarblommor som funnits med mig i processen (se bild 2 och 29). Kvistarnas ådringar översattes vackert i silver. Genom att använda ett naturligt material som levtt ett liv innan det sammanfogades i min gestaltning kunde delarna länkas på ett sätt som kändes respektfullt och levande. De långa kvistarna gjöts i vakuumgjutning för att silvret skulle flyta utan avbrott, men kortades därefter för att ge smycket en bättre bärbarhet. Ju längre silverkvistarna var, desto stelare blev rörelsen gentemot kroppen. Kvistarna sågades i mindre bitar och löddes samman med silveröglor (se bild 30).

För att behålla ett naturligt intryck applicerades små prickar med fräsen på ändarna, för att efterlikna kvistens kärna.

Bild 29-30. Processbild av kvistar
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Resultat

Jag fick hjälp av en vän att bygga ett podium, som målades i en varm, mörkgrå ton.

Formgivningen var en medveten akt för att efterlikna känslan av en grav.

En avlång, stilla plats att luta sig över och se min gestaltning. Jag förberedde den jättelika salen inför examinationen med processmaterial och litteratur som drivit mig under denna process. Rummet samarbetade med min vision, de enorma fönsterna påminde om en helig plats. Solen flödade in och fåglar flög utanför (se bild 31–33).

Opponent Märta Mattson ställde frågor som väckte både liv och nya tankar: om färg, form, placering och vem halssmycket var avsett för. Frågor lyftes även om kulturell appropriering, etik, och om smycket var tänkt att bäras på eller i en grav. Min vision har alltid varit menat med respekt och hopp. Att material lånats från olika kulturer, men aldrig kopierats, och att halssmycket är en öppen berättelse för betraktaren att tolka.

Frågor om rovfågeln's placering i smycket, besvarades med tanken om dess vingslag. Hur fågeln är placerad i nedre delen av smycket, med sina utsträckta vingar sätter tonen för berättelsen som slingrar sig runt cirkeln. Hur resultatet blev ett smycke för en kropp eller en grav som med sina laddade material är likt ett mellanrum mellan liv och död (se bild 34–36).

Bild 31-33. Min examination av min gestaltning *Att bära döden*
[Fotografi] Fanny Storm, 2025.

Bild 34. Att bära döden vakande över gravsten
[Fotografi] Samuel Engqvist, 2025.

Bild 35. *Att bära döden* i utställningsmiljö, Galleri Thomassen
[Fotografi] Rebecca Eskilsson, 2025.

Bild 36. *Att bära döden gentemot kropp*
[Fotografi] Samuel Engqvist, 2025.

Reflektion

Min arbetsmetod har varit intuitiv och lyssnande. Jag lät materialen vägleda mig snarare än att tvinga dem in i förutbestämda former. Under arbetets gång visade vissa komponenter sig bära en tyngd och energi som inte kunde förutses, det var som om materialen krävde först ett möte med dess historia innan vi kunde mötas.

I mitt gestaltungsarbete ville jag undersöka hur smyckekonstens språk kunde tolkas och förmedlas med begravningskonstens symbolik, inspirerat av specifika platser och tider. Genom materialval, skulptur och gjutning försökte jag gestalta det personliga i relation till döden. Cederträets doft, benens skörhet och silvergjutningens ljusreflektioner blev alla bärande element i berättelsen. Resultatet blev ett halssmycke som kan bäras på kroppen eller agera som gravgåva, precis som Sofia Björkman skriver om smyckets möjlighet att vandra mellan platser och kroppar (Aurum Forum, 2025). Verket är inte låst till kroppen, det kan lika gärna vila på en grav.

En utmaning under arbetet har varit att närma mig inspiration från andra kulturer på ett respektfullt sätt. Då användning av material och symboler som har djupa kulturella rötter, särskilt från egyptiska begravningsstraditioner. Jag har därför behövt reflektera över gränsen mellan appropriering och appreciation. Enligt resonemanget i videon "Appropriation vs Appreciation" (Vice Asia, 2020) handlar appreciation om att närma sig en annan kultur med respekt, förståelse och vördnad, inte att ta, utan att hedra. Det är så jag har förhållit mig i mitt arbete. Jag har låtit mig inspireras och vägledas, utan att kopiera.

Om jag ser tillbaka på processen finns det delar som kunde fördjupats ytterligare. Jag hade kunnat utforska fler materialkombinationer eller arbetat mer aktivt med skala och bärbarhet, hur smycket förändras beroende på var och hur det placeras. Även att synliggöra den konstnärliga processen i text och bild har varit en utmaning.

Det har krävts en översättning av det intuitiva och tysta arbetet till ett formulerat språk, där val av material och metod också får bära berättelsen.

Till framtida projekt tar jag med mig vikten av ännu tydligare reflektion kring materialens rötter och hur dessa kan vävas samman med min egen berättelse på ett ännu starkare sätt. I slutändan blev detta projekt inte bara ett konstverk. Det blev också ett sorgearbete, en möjlighet att tänka på döden, att skapa något som kan bära sorgen vidare.

Källförteckning:

Aurum Forum (2025). *Smycken i spänningsfältet mellan konst och hantverk på Platina*.
<https://www.aurumforum.se/nyheter/aktuellt/smycken-i-spanningsfaltet-mellan-konst-och-hantverk/>

(Hämtad 2025-03-30).

Brooklyn Museum (2025). *Outer Coffin of the Royal Prince, Count of Thebes, Pa-seba-khai-en-ipet*. <https://www.brooklynmuseum.org/opencollection/objects/3230>

(Hämtad 2025-02-11).

Björnbröder (2003). [film]. Regisserad av Aaron Blaise & Robert Walker.
 USA: Walt Disney Pictures.

Cederträ i Väst (2025). *Ceder (Western Red Ceder)*. <https://www.cedertra.se/ceder-tra/>
 (Hämtad 2025-03-30).

Cemetery Art. (2025). *Cemetery Symbolism Part 2 – Birds And Butterflies*
<https://www.cemeteryart.net/cemetery-symbolism-part-2-birds-and-butterflies/>
 (Hämtad 2025-05-09).

Freud, S. (1955). *Totem and Taboo and other works*. 13. uppl. London: Hogarth

Galerie Door (2025). *Idiots*. <https://www.galeriedoor.nl/artist/idiots/>
 (Hämtad 2025-05-09).

Getty Conservation Institute (2020). *Green Pigments: Exploring Changes in the Egyptian Color Palette through the Technical Study of Roman-Period Mummy Shrouds*.
<https://www.getty.edu/publications/mummyportraits/part-one/4/>
 (Hämtad 2025-04-19).

Graisons Fine Jewellery (2025). *Mourning Jewellery: History, Symbolism and an Exciting Discovery*. <https://graisonsfinejewellery.com/blogs/news/mourning-jewellery-the-history-symbolism-and-an-exciting-discovery>
 (Hämtad 2025-03-30).

Goggin, Daly Maureen och Tobin Fowkes, Beth (2013). *Women and the material culture of death*. Farnham, Surrey, England: Burlington, VT: Ashgate

Kraft, A., Ängeby, G. (2013). *Symbolik i gravar - med arkeologiska undersökningar för E6 som grund*. Stockholm: Arkeologiska uppdragsverksamheten UV, Riksantikvarieämbetet

Met Museum (2025). *Silver in ancient Egypt*.
<https://www.metmuseum.org/essays/silver-in-ancient-egypt>
(Hämtad 2025-03-30).

Morris, B. (2000). *Animals and ancestors: an ethnography*. Oxford: Berg

Nygård, E. (2003). *Lärohandledning. Jokkmokk: Åjtte, Svenskt Fjäll- och Samemuseum*.
<https://www.ajtte.com/wp-content/uploads/2008/01/lararhandledning-pdf.pdf>
(Hämtad 2025-05-09).

Pallasmaa, J. (2024). *The Eyes of The Skin*. 4. Upplaga. Hoboken, NJ: Wiley

Perrin, V. (2023). *Färskt vatten till blommorna*. Danderyd Éditions J.

Riggs, C. (2005). *The Beautiful Burial In Roman Egypt*. Oxford University Press Inc., New York.

Sedlec Ossuary (2025). *Sedlec Ossuary History*.
<https://sedlecossuary.com/sedlec-ossuary-history/>
(Hämtad 2025-03-29).

Svenska Kyrkan (2025). *Duvor*. Svenska Kyrkan.
<https://www.svenskakyrkan.se/karlstad/duvor>
(Hämtad 2025-05-10).

Vice Asia (2020). *What's the Difference Between Appropriation and Appreciation?* Youtube.
<https://www.youtube.com/watch?v=I1JCWc7s6FY>
(Hämtad 2025-05-15).

Personlig kommunikation:

Appelqvist, Louise (2025). *Konversation om återgående tematik i min konstnärliga praktik* [muntligt]. (Personlig kommunikation, våren 2025).

Högström, Carola (2025). *Konversation om donerade skeletts ursprung* [e-post].
(Personlig kommunikation 2025-05-14).

Lambro, Cecilia (2025). *Konversation på kyrkogård* [muntligt].
(Personlig kommunikation 2025-01-28).

Bildkällor:

Bild 1. Yttre kista av kungliga prinsen, greven av Thebe, Pa-seba-khai-en-ipet (2024).

[Fotografi] Storm, F. New York

Bild 2. Östra Kyrkogården, altarblommor. (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 3. Processbild, gjutna altarblommor (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 4–5. Resultat av altarblommor (2025). [Fotografi] Engqvist, S. Göteborg

Bild 6. Samlingsbild ben (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 7. Processbild, sågning av ben (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 8. Idiots (Golsteijn, A. och Bakker, F.), 2012–2013. *The Bunny Collection*. Halsband.

<https://www.galeriedoor.nl/wp-content/uploads/galeriedoor-idiots-bunny-collection-2012-2013-III.jpg> (Hämtad 2025-05-09).

Bild 9. Processbild, altarblommor och ben (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 10–11. Resultatbild av ben i smycke (2025). [Fotografi] Engqvist, S. Göteborg

Bild 12. Hämta material hos *Cederträ i väst* (2025). [Fotografi] Storm, F. Kungsbacka

Bild 13–14. Processbild, sorgesmycke (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 15–17. Resultat sorgesmycke (2025). [Fotografi] Engqvist, S. Göteborg

Bild 18. Närbild av sarkofag (2024). [Fotografi] Storm, F. New York

Bild 19. Vilande duva på gravsten (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 20–21. Processbild, duva (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 22. Gravsten tillhörande Björg och Egil Kildebo (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 23. Processbild, gjutna kvistar av buxbom (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 24. Resultat av duva på gjutna kvistar (2025). [Fotografi] Engqvist, S. Göteborg

Bild 25. Resultat av buxbom i brons (2025). [Fotografi] Engqvist, S. Göteborg

Bild 26–27. Processbild, rovfågel (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 28. Detaljbild (2025). [Fotografi] Engqvist, S. Göteborg

Bild 29–30. Processbild, kvistar (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 31–33. Bilder från min examination (2025). [Fotografi] Storm, F. Göteborg

Bild 34. *Att bära döden* vakande över gravsten (2025). [Fotografi] Engqvist, S. Göteborg

Bild 35. *Att bära döden* i utställningsmiljö (2025). [Fotografi] Eskilsson, R. Göteborg

Bild 36. *Att bära döden* gentemot kropp (2025). [Fotografi] Engqvist, S. Göteborg

Mailing address:
Göteborgs Natural History Museum
Box 7283
S-402 35 Göteborg, Sweden

Delivery address:
Göteborgs Natural History Museum
Museivägen 10/Slottsskogen östra
S-413 11 Göteborg, Sweden

DONATION

Date: 2025-02-05

Göteborgs Universitet
HDK-Valand
Högskola för konst och Design
Att. Fanny Storm
411 37 Göteborg
e-mail address: fannystorm4@gmail.com
phone number: 073-9595809

Administrator: Carola Azarduy Högström
e-mail address: carola.hogstrom@vgregion.se
Tel.: +46 708181368
Authorized by:

Carola Högström

Material

Donationen består av obestämda och okatalogiserade ryggradsdjur (skelettdelar) som saknar information. Djuren ingår inte i CITES eller statens vilt.

Skelettdelar kommer från hjortdjur (troligtvis rådjur och älg), säl (troligtvis knobbsäl) och fågel (svan).

This donation is under the condition that:

1/ one copy of any publication, where the material is dealt with or mentioned should be sent to the museum, addressed to the authorizing curator.

2/ Samples may not be forwarded respectively utilised for other purposes than that agreed, without the consent of the authorizing curator. If permission is granted it will be confirmed with a new donation document

Please sign and return the original of the donation form on receipt of the material

Received in good order

Date: 7/2-2025

Fanny Storm
signature

Bilaga 1. Donationsdokument från Naturhistoriska Museum Göteborg
2025-02-07 (inskannat).